

DE HAAGSE TIJDEN

MET EXTRA VEEL PUZZELS

Op vakantie
naar het
Hollands Spoor

Pag. 3

Reuring in de
Regio

Pag. 8-9

75 years together,
50 camps to
remember

Pag. 5

Ondernemingen in
het Geuzenkwartier

Pag. 10

De Haagse krant van alle tijden

Voorhout Monumentaal 2023

Tot en met 20 augustus kunnen Hagenaars, Hagenezen en alle andere bewoners van Nederland genieten van de wel heel bijzondere tentoonstelling die op ons eigen Lange Voorhout staat. We hebben Voorhout Monumentaal 2023 te danken aan Schilderkundig Genootschap Pulchri Studio, kortweg Pulchri. En dat Pulchri hier aan het Lange Voorhout zit, dat heeft de stad weer te danken aan schilder/verzamelaar Hendrik Mesdag die het pand in 1901 voor het genootschap kocht.

De geschiedenis van de beelden-tentoonstelling gaat terug tot 1998. Dat jaar viert Den Haag het 750-jarig bestaan, want in 1248 start graaf Willem II met de bouw van een kasteel in Den Haag. Dat feit vierten we in 1998 en de stad pakt groot uit, onder andere met een beelden-tentoonstelling op het Lange Voorhout. Tot 2010 organiseert de Stichting Den Haag Sculptuur de jaarlijkse tentoonstellingen en van 2011 tot 2015 neemt Beelden aan Zee het over. De tentoonstellingen zijn jarenlang een groot succes, maar geld blijkt en blijft een probleem. In 2015 lijkt het doek gevallen.

Maar in 2021 verrast Pulchri de stad met Voorhout Monumentaal 2021, een initiatief van Pulchri-lid André van Lier. Vrijwel zonder financiële steun organiseert Pulchri dat jaar een succesvolle tentoonstelling met werk van de eigen Pulchri-leden. En nu, sinds 3 juni tot 20 augustus organiseert Pulchri Voorhout Monumentaal 2023. Piet Warffemius en Jan van Huizen hebben het stokje van André van Lier overgenomen. Piet Warffemius: "Ons uitgangspunt was om bezoekers te laten zien wat de stand is van de hedendaagse Nederlandse beeldhouwkunst en we hebben ons daarbij niet beperkt tot de eigen Pulchri-leden. Het thema is 'Zoo ik iets ben...', een verwijzing naar de Haagse schrijver Louis Couperus, die honderd jaar geleden is overleden. Een aantal werken van kunstenaars verwijzen ook naar het werk van Escher, die 125 jaar geleden is geboren. En ja, in 2022 bestond Pulchri 175 jaar, dus je zou het ook nog kunnen zien als een verlaat verjaardagscadeau van Pulchri aan de stad. Maar het uitgangspunt van Jan en mij was vooral om een goede tentoonstelling neer te zetten."

David Bade - Noeste Arbeider

De beelden van deze expositie staan op drie locaties. Op het Lange Voorhout, in de Kloosterkerk en in de binnentuin van Pulchri. Piet Warffemius: "Jan en ik wilden om te beginnen werk tonen van een aantal kunstenaars die je kunt beschouwen als onze 'voorvaderen'. Denk aan André Volten, Armando of aan

Lon Pennock. Verder wilden we aandacht vragen voor beginnende kunstenaars zoals Harmke Datema Chang, jonge kunstenaars die vanwege corona al die jaren niet hebben exposeren. En dan heb je ook nog een midden-groep: kunstenaars die op ons gezamenlijk verlanglijstje stonden".

De Voorhout-tentoonstelling begint ter hoogte van de Parkstraat, waar meteen het diep paarsblauwe beeld van André Kruysen opvalt. Een beeld dat is samengesteld uit afgietsels van de autoklep van een Volkswagen-Kever. De voorkant doet een beetje denken aan een hermelijnen mantel, maar dat komt misschien ook vanwege de titel *The arrival of the Queen*. Een stukje verder een beeld van André Volten. Veel Hagenaars zullen Volten kennen van het indrukwekkende bijna tien meter hoge beeld *De Moderne Stad* aan de Bezuidenhoutseweg ter hoogte van Marlot. Hier aan het Lange Voorhout staat een kleiner werk, maar wel meteen herkenbaar als een 'echte' Volten.

Ronald A. Westerhuis - Air - 8

Harmke Datema Chang - Captivating further Dimensions

Vervolg op pagina 2

OPRUIMING Tot
50% korting
op dames- en heren merkschoenen

Prins Hendrikstraat 132-134
Den Haag
070 - 363 75 19
JOHAN WASSENAAR Johanwassenaar.nl

Te koop gevraagd
door verzamelaar:
Indonesische schilderijen
en foto's van 1860-1960
Tel: 0182-393492

Samen aan alles gedacht!

UITVAARTVERZORGING
J. Henning

070 345 48 10
Dag en nacht bereikbaar
Bautersemstraat 1, Den Haag
www.henning-uitvaart.nl

BRIEVENBUS

De gratis rubriek 'Brievenbus' is een zeer populaire!
Hulp nodig of wilt u een reactie plaatsen?
Mail naar redactie@dehaagsetijden.nl

De rode Haagse tram

In De Haagse Tijden van 7 februari 2023 stond een artikel over de rode Haagse Trams. Dat bracht een herinnering naar boven aan mijn moeder Adriana

Vink die aan het eind van of kort na de oorlog conductrice was op een voorgaand model tram. Die reden tot 1960. Deze foto is genomen bij het Staatsspoor. In het HTM-museum maakte ik een foto van mijn vrouw voor ditzelfde type tram.

Peter Vink
petervink@hetnet.nl

Oproep aan Haagse bleekneusjes

De Historische Vereniging Westerbork en de gemeente Midden-Drenthe zijn dringend op zoek naar mensen die in de oorlog vanuit De Haag in Westerbork en omgeving

als Haagse bleekneusjes zijn opgevangen en gevoed. Opeens was u op het boeren platteland en zat in huis bij volstrekt onbekenden. Dat zal enorm indrukwekkend zijn geweest. Wij willen graag uw verhaal horen en wij willen u uitnodigen voor een bijzondere gebeurtenis. Op zondag 13 augustus aanstaande wordt bij het monument 'De Vlam' in Westerbork een nieuwe plaquette onthuld. Het is een replica van een historische gedenkplaat die helaas bij de gemeente Midden-Drenthe in Beilen is zoekgeraakt en tot op heden spoorloos is. De Historische Vereniging Westerbork,

De Haagse STADSDICHTER

Victor R. Meijer • vr.meijer@hotmail.com

De geur van Den Haag

Ik kan me er al jaren goed in vinden,
daar naar terug te gaan,
waar de geur is van alle 4 de winden,
waar de zee altijd weer het bos bediend,
auto's en motoren bussen en scooters,
elkaar alles weer vergeven,
ja ze raken soms zelfs bevriend!

Loop eens door de stad op een vroege Zondagochtend,
heus... je zal het ruiken,
het Haagse bos en de bomen op het Voorhout,
het asfalt van het centrum,
de schelpen op het strand en de zee die ruikt zo zout,
het is de lekkerste geur van het hele land,
bind mijn ogen af,
draai me 100 keer in het rond,
rij me kris kras dwars door mijn Nederland,
ik zal je altijd kunnen ruiken en zeg dan heerlijk,
ik ben weer in Den Haag beland!

HVW, en de gemeente hebben in goed overleg een replica laten maken. Heeft u herinneringen aan uw ervaringen in die jaren 1944-'45 en de reis vanuit Den Haag naar het platteland van Drenthe en Westerbork?

Meld u zich dan aan voor deze bijeenkomst info@historischeverenigingwesterbork.nl of via onderstaande contactgegevens.
Albert Kuper
akuper@kpnmail.nl /
0593-370 583 of 06-5707 7019

Vervolg voorpagina

Voorhout Monumentaal 2023

Blikvanger is ook Eva, een werk van Elisabet Stienstra, drie meter hoog en gemaakt uit één stuk cederhout, wat je noemt 'vakmanschap ten top'. Mooi om

het commentaar van de bezoekers te horen als ze hun mening geven over al die stralen die uit Eva haar lichaam komen. Even verder de *Mirroring memories*

van Brigitte Spiegeler: je ziet jezelf, je ziet de huizen van het Lange Voorhout en je ziet fragmenten uit onze (koloniale) geschiedenis.

Carel Visser - Poort

De tentoonstelling op het Voorhout eindigt bij het Emma Paleisje. Daar zette Ronald Westerhuis zijn werk *Air* neer. Een groot aantal glanzende stalen bollen. Meer dan 8000 uur polijstwerk. Het past mooi bij het werk van Escher. In de Kloosterkerk staat nog een vijftiental werken, waarbij vooral de matroesjka Shelter-2 van Maria Roosen, de subtiele Tranenflut van Sara Reinbold en de 'Cockpit' van Henings/Van

Elisabet Stienstra - Eva

Kalsbeek de aandacht zullen trekken. Bij dat laatste werk denk je onherroepelijk: "Wat is hier in hemelsnaam gebeurd?" In de tuin van Pulchri staan deze periode beelden van Pulchri-leden.

H.W. Mesdag zou trots zijn en ook prinses Beatrix was enthousiast tijdens de opening. Voorhout Monumentaal 2023, mis het niet!

Piet Vernimmen
piet@pietvernimmen.nl

Uitgeverij De Haagse Tijden
Laan van Meerdervoort 174
2517 BH Den Haag

Ook te volgen via Facebook, Instagram, Twitter en LinkedIn.

Uitgave:

Uw krant is elke twee weken in een oplage van tenminste 65.000 exemplaren gratis af te halen op circa 360 distributiepunten in Den Haag, Zoetermeer, Westland, Delft, Midden-Delfland, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Pijnacker-Nootdorp en Wassenaar.

Redactie:

De artikelen, verhalen en foto's in onze krant worden aangeleverd door onze lezers. De ingezonden artikelen zullen ook gebruikt worden op de website en onze sociale media kanalen.

Hergebruik van de artikelen en foto's is aan de uitgever. Voor de vaste columnisten geldt een andere regeling. U kunt uw verhaal insturen naar: redactie@dehaagsetijden.nl

Abonnementen

Voor € 75,00 per jaar kunt u de krant in Nederland thuis ontvangen per post. Buiten Nederland ontvangt u de krant voor € 95,00 per jaar. Een abonnement vraagt u aan via www.dehaagsetijden.nl/ abonnement of via de klantenservice. Alle uitgaves van De Haagse Tijden kunt u terug vinden op de website www.dehaagsetijden.nl/archief

Adverteren

Wilt u ook adverteren in De Haagse Tijden? Vraag naar de mogelijkheden bij Daphne Brückel en bel 070-3607676 of mail naar info@dehaagsetijden.nl

Hoofdredacteur

Sanne Groeneboer
redactie@dehaagsetijden.nl

Vaste auteurs

John Vroom
Milja de Zwart
Marcello & Els
Robert Mindé

Distributie

Hubbel Den Haag

Fotografie

De Haagse Tijden heeft de moeite genomen om de rechtmatige eigenaar van de gepubliceerde foto's te vinden. Als u meent de publicatierechten te hebben, kunt u contact opnemen met de uitgever.

Vormgeving

Brückel Reclame BV

Lezersservice

De lezersservice is te bereiken van maandag t/m vrijdag van 10 - 12 uur op: 070 - 345 76 97

Op vakantie naar het Hollands Spoor

Toen een klasgenootje op de lagere school vertelde dat hij met zijn familie op vakantie naar Frankrijk ging, was dat voor mij de eerste keer dat ik de betekenis van 'op vakantie gaan' een beetje bevatte. Ik was negen en had nog nooit verband gelegd tussen vakantie en ergens heen gaan. Ja, op school hadden we zomervakantie maar dat betekende dat je niet naar school ging voor vier of vijf weken. Ons gezin - vader, moeder en vier kinderen - was nog nooit op vakantie geweest. Een dagje Scheveningen, Drievliet of een keer naar Madurodam, daar bleef het bij.

Het enige familie-uitje dat wij als gezin geregeld maakten, was een middagje naar het Zuiderpark. We hadden geen auto dus we gingen, zoals mijn vader altijd zei, 'met de benenwagen'. Na een lang eind lopen, stonden we op de hoek van het Zuiderpark. Vanuit het niets verrees een enorme berg en hoe dichterbij we kwamen, hoe hoger die leek. Er moest een steil pad omhoog beklommen worden! Bovenaan stonden wat parkbankjes voor het uitzicht. Nee, niet op de schitterende Zwitserse Alpen of een mooi uitzicht op zee, maar zover het oog kon reiken op eindeloze rijen van nog in aanbouw zijnde flatgebouwen van Morgenstond, Bouwlust en de Steden. Pa met sigaar en ma met haar sigaretje gingen dan even op een van die bankjes zitten, wij mochten wat spelen op de helling van die grasheuvel, want dat was het eigenlijk, een heuvel. Vervolgens gingen we verder het park in. Als we echt ver gingen, dan liepen we helemaal naar de Kinderboerderij! Meestal eindigde zo'n middagwandeling in een café op de Loevesteinlaan. Pa en ma genoten van een borreltje en wij werden zoet gehouden met chocomel en gevulde koek.

Voor mij en andere thuisblijvende vriendjes duurde zo'n zomervakantie soms heel lang. Fikkie stoken in een moerassig bouwlandje, cowboytje spelen, vlotjes varen op de sloot of voetballen in de gemeenschapelijke achtertuin ging ook wel snel vervelen. Ik hoorde een vriendinnetje van mijn zus eens vertellen dat zij met haar ouders naar het Hollands Spoor gingen om er een tante die op vakantie naar Scheveningen kwam van de trein te halen. Vakantie! Het Hollands Spoor! Mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Maar hoe kwam ik daar? "Lijn 5 en overstappen op lijn 11 bij de Parallelweg", vertelde Aadje, een overbuurtje,

en hij kon het weten want zijn vader was trambestuurder bij de HTM. Maar om met de bus naar het Hollands Spoor te gaan moest je wel geld hebben. Gelukkig was er de Kinderbijslag, oftewel de KAABEE, zoals mijn moeder dat noemde. Het was feest, we kregen nieuwe kleren van C&A en extra zakgeld toegestopt, genoeg om een puntzakje koekkruimels van Hus, een ijsje bij Jamin of zelfs een goedkoop speelgoedje bij V&D op de Leyweg te kopen. Deze keer had ik zelfs genoeg over om kinderkaartjes voor de bus en een perronkaartje te kopen. Die middag besloot ik (zonder het thuis te vertellen) op vakantie te gaan naar het Hollands Spoor!

Ik, mijn zusje Marijke en broertje Pau

Op het stationsplein was het een drukte van jewelste. Trams, autobussen, taxi's, brommers en heel veel fietsen kwamen er samen. Met de HTM kon je vanuit daar overal heen in Den Haag; het strand van Scheveningen, de drukke binnenstad, Moerwijk of Duinrell. Rechts van de hoofdingang van het stationsgebouw was het eindpunt van lijn 11 en daar stapte ik uit het oude 'gele' tweedelige tramstel. Het was een overwelvend gevoel om naar binnen te gaan door de grote glazen met donker hout en glanzend koper omlijnde stations deuren van de hoofdingang. Ik kwam in een grote, open hal waar enorme moderne kroonluchters aan het plafond hingen en sommige muren waren betegeld met geel gouden tegels.

Het was een kakofonie van lawaai in die hal, de galmende echo van geroezemoes en de bijna marcherend klinkende voetstappen van de vele haastige reizigers. De aankondigingen over het geluidssysteem droegen zeker bij aan

De hal met de kroonluchters. Foto uit de jaren 50, E.M. van Ojen, collectie HGA

Het Hollands Spoor in de jaren 60. Foto R. Blijstra, Dienst voor de Stadsontwikkeling, collectie HGA

ingelijste affiches met reclame voor sigaretten, frisdranken, chocoladerepen of met verre reisbestemmingen, zoals Parijs en Rome. Glanzende zandkorrels verzonken in de van graniet gemaakte traptreden reflecteerden in het halfdonkere trapportaal naar het perron.

Op Spoor 2 was het behoorlijk druk met wachtende reizigers; er stonden sigaret rokende, ge-

te kijken. Het was er donker en stoffig, ik kon wat schilderijen zien, gouden kroonluchters en zachtroze fluwelen gordijnen. Op een ander perron was de veel gezelliger maar minder luxueuze tweede klas restauratie; eenvoudige houten tafels met geruite tafelkleedjes en asbakjes, reizigers werden bediend door vrolijk fluitende obers met wit schort en blad in hand.

Na nog een paar gewone, lokale 'hondenkop' treinen te zien komen en gaan was het tijd om huiswaarts te gaan. "Waar ben jij geweest?" zei meneer van der Kleij, onze groenteboer, toen ik langs zijn winkel liep op weg naar huis. "Het Hollands Spoor!", zei ik. Hij keek wat me ongeloofig aan. "Nou, spoor jij maar gauw naar huis, je moeder is heel ongerust!" Niet bewust van enig kwaad rende ik onze driehoge portiektrappen op. Ma stond bij de voordeur met theedoek in haar hand en bezorgd vroeg ze waar ik de hele middag was geweest. "Je zus heeft de hele buurt naar je afgezocht!", merkte ze bezorgd op.

"Ik was op vakantie naar het Hollands Spoor!" zei ik. Met ongelooft keek ma me aan en wist niet of ze moest lachen of huilen. Na mijn belofte nooit meer op vakantie te gaan zonder het haar te vertellen, vroeg ze later bij een kopje thee: "Heb je nog een souvenir voor ons meegebracht?" Hierop gaf ik haar mijn perronkaartje.

*Alex Verpoort
alexthehague@gmail.com*

"Een perronkaartje kost je een dubbeltje"

dit oorverdovende spektakel. Enigszins verlegen ging ik naar een van de vele loketten. "En waar gaan we heen vandaag?" vroeg de man achter het loket. "Ik wil graag de treinen zien", zei ik. "Een perronkaartje kost je een dubbeltje", zei hij vriendelijk. Onderaan de glazen afscherming op de marmeren balie was een opening met bronzen draaischijf. Op mijn tenen staand legde ik er aan mijn kant twee stuivers op. De schijf draaide naar mij toe en daar was mijn kaartje! "Niet te dicht bij spoor staan, dat is heel gevaarlijk!" riep hij me na. Een tunnel leidde naar de verschillende sporen, er hingen

parfumeerde dames met mooie kapsels en elegant gekleed in trenchcoats en dure handtassen. Mannen met hoeden en glimmend gepoetste schoenen in fijn gesneden Italiaanse pakken stonden te wachten op de TEE (Trans Europ Express) trein naar Brussel. Kruiers stonden klaar met de door passagiers meegebrachte bagage. De roodgele internationale trein kwam met een snelle vaart het station binnen denderen; het creëerde een voortstuwende wind die mij bijna omverblies. Op perron 1 was de koninklijke wachtkamer. Ik was net groot genoeg om door een van de ramen naar binnen

HET BEUMER TEAM ZOEKT JOU!

Ben jij of ken jij een **dynamisch iemand** die op zoek is naar een **veelzijdige baan** in een hecht team, laat het ons weten!

Stuur je CV naar info@beumerijzerhandel.nl, bel 070-328 02 48 of loop gewoon even binnen en we kijken graag of wij wat voor elkaar kunnen betekenen! De koffie staat klaar! Wij zijn op zoek naar:

Verkoper Winkel (fulltime)

- Verkopen en klanten adviseren;
- Beheren van het assortiment;
- Mogelijkheid tot cursussen en een vakopleiding technische handel;
- Veelzijdig gevarieerd werk met eigen verantwoordelijkheid;
- Werken in een hecht en jong team van collega's.

Monteur Buitendienst (fulltime)

- Zelfstandig allround klussen uitvoeren;
- Grote diversiteit aan klussen bij particulieren thuis;
- Hang en sluitwerk (PKVW);
- Electra en loodgieterswerk;
- Bedrijfsbus, tablet en telefoon van de zaak;
- Mogelijkheid tot cursussen/opleidingen.

Zaterdag Hulp (bijbaan)

- Collega's ondersteunen in de winkel;
- Schoonmaken en opruimen;
- Mogelijkheid klanten te assisteren;
- Vakkenvullen;
- Leren en ervaring opdoen in een dynamische winkel;
- Mogelijkheid om meer te werken in vakanties.

info@beumerijzerhandel.nl • Van Hoytemastraat 72 • 2596 ES 's-Gravenhage

Houtwinkel Zaag

AKTIE! Tijdelijk GRATIS gemonteerd bij je thuis...

De mooiste kasten op maat gemaakt

20 JAAR

Geniet van onze montage AKTIE!

- Een Droomkast zoals jij hem wilt hebben
- Perfect op maat, altijd passend
- Kies je eigen Style en Kleur
- Bij ons ben jij de Ontwerper
- Schuif of draaideur kasten

WWW.HOUTWINKELZAAG.NL | Laan van Meerdervoort 258 | 070-3452700

Seniorenhulp Nederland

Meer dan alleen verhuizen...

Vrijblijvende offerte?
BEL: 070 - 306 16 96

Senioren-verhuizing
Volledig verzorgd!

Woning-ontruiming
Huur- en koopwoning

Schilder-en kluswerk
Stofferen en behangen

Spoed-oplevering
Binnen 7 dagen leeg

de beste in VERHUZEN EN ONTRUIMEN
Seniorenhulp Nederland

www.seniorenhulp.com

novodent

Behandeling aan huis

Een team van prothesespecialisten

Wij komen **gratis** bij u thuis voor het maken van nieuwe protheses of het corrigeren en repareren van uw huidige protheses. Met onze kennis en vaardigheden kunnen wij u perfect van dienst zijn!

Enrico, Martijn, Jasper en John Jellema

Tel: 070-3555790
info@novodent.nl

Valkenboskade 466
2563 JK Den Haag
(Hoek Laan van Meerdervoort recht t.o. halte tram 3 en 12)

- Voor het maken van nieuwe kunstgebitten
- Pasvormcorrecties en reparaties
- **Gratis** behandeling aan huis
- 75% vergoeding vanuit uw basisverzekering, 25% eigen bijdrage
- Rechtstreekse vergoeding door uw zorgverzekeraar

www.novodent.nl

BTR REIZEN

www.BTRreizen.nl
055 - 5059500

Geniet van de mooiste vakanties 2023

Autovakanties All Inclusive
Naar gastvrij hotels met een heerlijke All Inclusive vakantie met 's avonds gratis drankjes

Autovakanties arrangementen
Autovakanties met aantrekkelijke arrangementen voor leuk vermaak tijdens uw vakantie

Fiets- & wandelvakanties
Fietsen & wandelen in de mooie toeristische streken en natuurgebieden, geselecteerd door BTR Reizen

Busvakanties All Inclusive
Luxe bus excursievakanties met veel extra's naar gastvrij hotels op de mooiste plekjes!

Riviercruises
Riviercruises over Europa's mooiste rivieren, volledig verzorgd, mooie vaarroutes & programma

Kerst- & nieuwsjaarsreizen
Sfeervolle en goed verzorgde autoreizen, busvakanties & riviercruises met kerstprogramma's

055 - 5059500 • WWW.BTRREIZEN.NL

De mooiste busreizen

Gewoon perfect geregeld.

Sauerland 6-daagse busreis	reiscode: ebwil01	vanaf p.p. € 479
Ontdek gemoedelijk Brabant 6-daagse busreis	reiscode: ebett03	vanaf p.p. € 499
Beierse Woud 10-daagse busreis	reiscode: ebrat01	vanaf p.p. € 779
Culturele parels van Umbrië en Toscane 10-daagse busreis	reiscode: ebcic02	vanaf p.p. € 799
Crikvenica aan de Bloemenriviera 10-daagse busreis	reiscode: ebckv04	vanaf p.p. € 929
Westendorf in Tirol 12-daagse busreis	reiscode: ebwes03	vanaf p.p. € 999

www.dejongintra.nl/busreizen
Bel 0180 - 457 803
of ga naar uw ANVR-Reisbureau

Reissom o.b.v. 2 personen en excl. € 37,50 reserveringskosten, Calamiteitenfonds en SGR-bijdrage.

de Jong Intra vakanties

75 years together, 50 camps to remember

Scoutinggroep De Mohicanen, gevestigd in de Bosjes van Pex in Den Haag, hebben al sinds vlak na de oorlog een band met een Engelse zustergroep: de 1st Ben Rhydding Scouts in Ilkley. Deze link hebben ze te danken aan een toevallige ontmoeting tussen een verdwaalde Haagse verslaggever en de illustere Ronald 'Skipper' Ibbetson. Dit was het begin van een lange reeks aan kampen en vele vriendschappen.

In negentien-drie-zeven...

Het gebeurde in 1937 op de Wereldjamboree in het Noord-Hollandse Vogelenzang. Daar liep Gerard Koops rond, een Haagse verslaggever. Hij verdwaalde hopeloos tussen alle tenten en werd teruggebracht door een behulpzame jonge Engelsman, Ronald Ibbetson genaamd. De Haagse verslag-

gever was hem dankbaar en nam na de oorlog contact op met de vriendelijke jongeman uit Yorkshire. Ibbetson vroeg of Koops hem in contact kon brengen met een Haagse scoutinggroep. Gerard Koops ging op zoek en vond de Mohicanen bereid om een bezoek te brengen aan Engeland.

21e Purley scouts in een stadje ten zuiden van Londen. Na de fusie tussen de Rimboeijagers en De Mohicanen in 1962 werd echter de link vervolgd met de 1st Ben Rhydding Scout Group. Kampen in Engeland en Nederland volgden elkaar op in het driejarig ritme. Eén keer gezamenlijk in Engeland, één keer gezamenlijk in Nederland en één keer ieder afzonderlijk. De meisjes

groep, maar dragen wel dezelfde lichtblauw/donkerblauwe scoutingdas.

Terugkerend ritueel

Elk gezamenlijk kamp wordt afgesloten met een kampvuur. Het kampvuur wordt gestart met een stukje houtskool van het vuur van het voorgaande gezamenlijke kamp. Dit brokje

van de band tussen Ilkley en Den Haag.

Daarnaast strijden de Mohicanen elk gezamenlijk kamp om de Mohicanencup. Er worden elk jaar weer andere spellen bedacht om te kijken wie er dat jaar de cup mee naar huis mag nemen.

De explorers gaan elk kamp in gemixte groepjes (Eng-NL) hiken en proberen hiermee op 'the Boot' te komen. Deze trofee gaat al jaren mee en er staan aardig wat Nederlandse en Engelse explorers op vereeuwigd. Het is eigenlijk niet één maar zijn twee trofeeën, een linker en rechter schoen. In Nederland staat de rechter en Engeland heeft de linkerschoen met dezelfde namen erop.

2023

De link heeft dit jaar een jubileum bereikt, maar liefst 75 jaar! Het vijftigste gezamenlijke kamp zal dit jaar plaatsvinden in Engeland, Great Harwood. Iets om trots op te zijn. Er wordt zelfs tijdens dit kamp een jubileumweekend georganiseerd waarbij een aantal (oud) Mohicanen speciaal overvliegen om het kamp bij te wonen. En natuurlijk wordt er weer gestreden om de Mohicanencup. "It will be the best camp ever!"

Elly van Buren en Lenneke van Haastert-Duivesteijn
secretariaat@demohicanen.nl

50 gezamenlijke kampen:

1948	Arcen
1949	Bridlington
1951	Vogelenzang
1952	Loughrigg
1954	Austerlitz
1955	Dawlish
1957	Lichfield
1958	Epe
1960	Nefyn
1961	Epe
1963	Bramshaw
1964	Epe
1966	Bassenthwaite
1967	Epe
1969	Bassenthwaite
1970	Moergestel
1972	Wales
1973	Heeze
1975	Goathland
1976	Ommen
1978	Selby
1979	Ommen
1981	Youlgreave
1982	Ommen
1984	Thornhill
1985	Mook
1987	Clodock
1988	Brunssum
1990	Ravenscar
1991	Baarn
1993	Broughton
1994	Maarsbergen
1996	Dethick
1997	Loenen
1999	Alnwick
2000	Ommen
2002	Walesby
2003	Maarsbergen
2005	Comondale
2006	Overasselt
2008	Johns Lee Wood
2009	Mook
2011	Ratlingate
2012	Lunteren
2014	Squirrel Wood
2015	Ommen
2017	De Kluis, Belgium
2019	Raywell
2022	Overasselt
2023	Bowley

Opening kamp 2022, Engelse en Nederlandse vlag worden gehesen

Voor het eerst naar Engeland

In 1948 gingen de Mohicanen voor het eerst naar Engeland. Dat was in die tijd niet zo gewoon. Men had na de oorlog niet veel geld om op vakantie te gaan en naar het buitenland gingen niet veel mensen. Maar de verkenners van de Mohicanen kregen het voor elkaar en gingen op bezoek in Engeland bij de 1st Ben Rhydding Scout Group van Ibbetson. Ze gingen samen op kamp en logeerden bij de Engelsen thuis. In die tijd beheersten de meeste jongens nog niet veel Engels. Er was nog geen tv, internet of YouTube en de meeste kinderen kwamen niet met andere talen in aanraking. Het was dan ook een spannende, leerzame en plezierige ervaring die voor herhaling vatbaar was. De Engelsen kwamen natuurlijk ook voor een tegenbezoek naar Nederland en zo ontstond de traditie en de link. De eerste kampen in Nederland werden in Epe gehouden, op de Veluwe.

Gezamenlijke kampen in driejarig ritme

In augustus 1961 gingen de Rimboeijagers op bezoek in Engeland. Bij een andere groep, namelijk de

Gezamenlijk kamp in 1984, Thornhill, Schotland

Gezamenlijk kamp in 2022, Overasselt, Nederland

kwamen er voor het eerst bij tijdens het kamp in Heeze. De Nederlandse padvindsters hadden er hun eigen kamp. De Nederlandse en Engelse senioren kampeerden samen en hadden een gezamenlijk programma. Er deden drie Nederlandse meisjes aan mee. De Engelsen waren nog niet gewend aan meisjes bij Scouting, dus de hormonen sloegen aardig op hol.

In 1975 gingen onze padvindsters voor het eerst mee naar Ilkley om samen met de 2nd Ilkley Guides een kamp te houden. Het jaar daarna kwamen de Engelse guides ook mee naar Nederland. Dit heeft geleid tot een nauwe samenwerking in Engeland van de meisjes- en de jongensgroepen. In Engeland zijn het echter nog altijd verschillende organisaties, met eigen regels. Daar kunnen ze dus niet samengaan in één

houtskool wordt zorgvuldig bewaard in behangpapier waarop alle jaartallen van de kampen geschreven staan. Deze traditie is al ontstaan in de tijd dat Skipper Ibbetson de drijvende kracht was achter de link. Hij was bij ieder kamp tot aan zijn afscheid en eindigde elk kamp met de legendarische woorden: "This has been the most wonderful camp of my life". Dit ritueel staat symbool voor het voortzetten

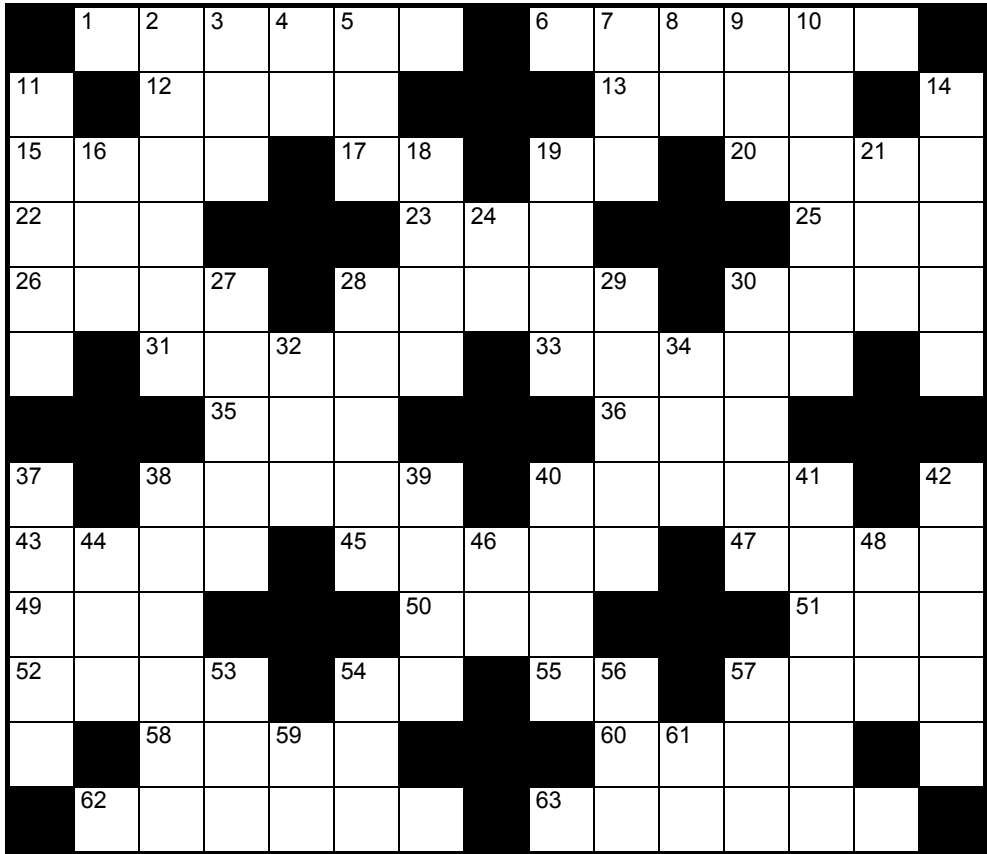

Meisjes scouts, Engels en Nederlands gemixt

Zomerpuz

1 KRUISWOORDPUZZEL

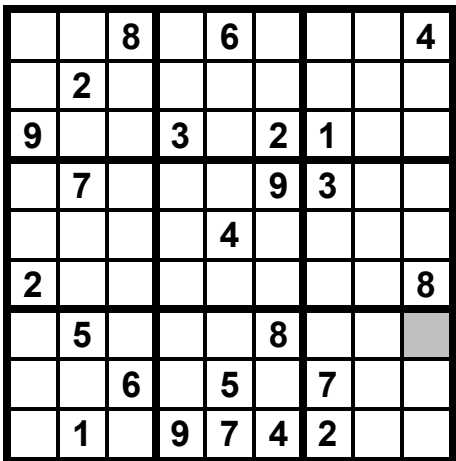
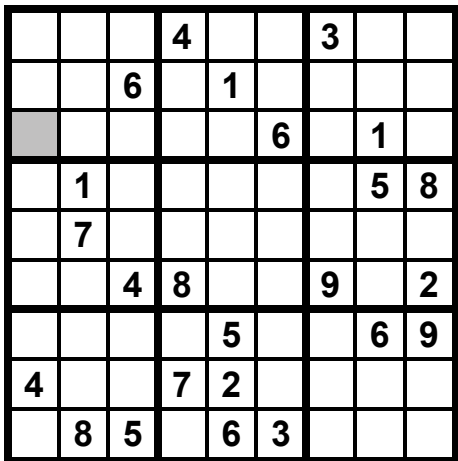

Horizontaal: 1 deel v.e. klok 6 dal 12 verbond 13 wijsje 15 regelmaat 17 kosten koper 19 per adres 20 ijshut 22 vrouwelijk dier 23 koordans 25 water in Utrecht 26 smart 28 zuil 30 zangstuk 31 hoeveelheid 33 naaigerei 35 roem 36 hoge berg 38 gedroogde vrucht 40 muziekinstrument 43 werpanker 45 visbeen 47 voeg 49 mannetjesbij 50 priem 51 plaaggeest 52 Ierland 54 ego 55 water in Friesland 57 naarling 58 honingbij 60 ploegsnede 62 rangtelwoord 63 jachtexpeditie.

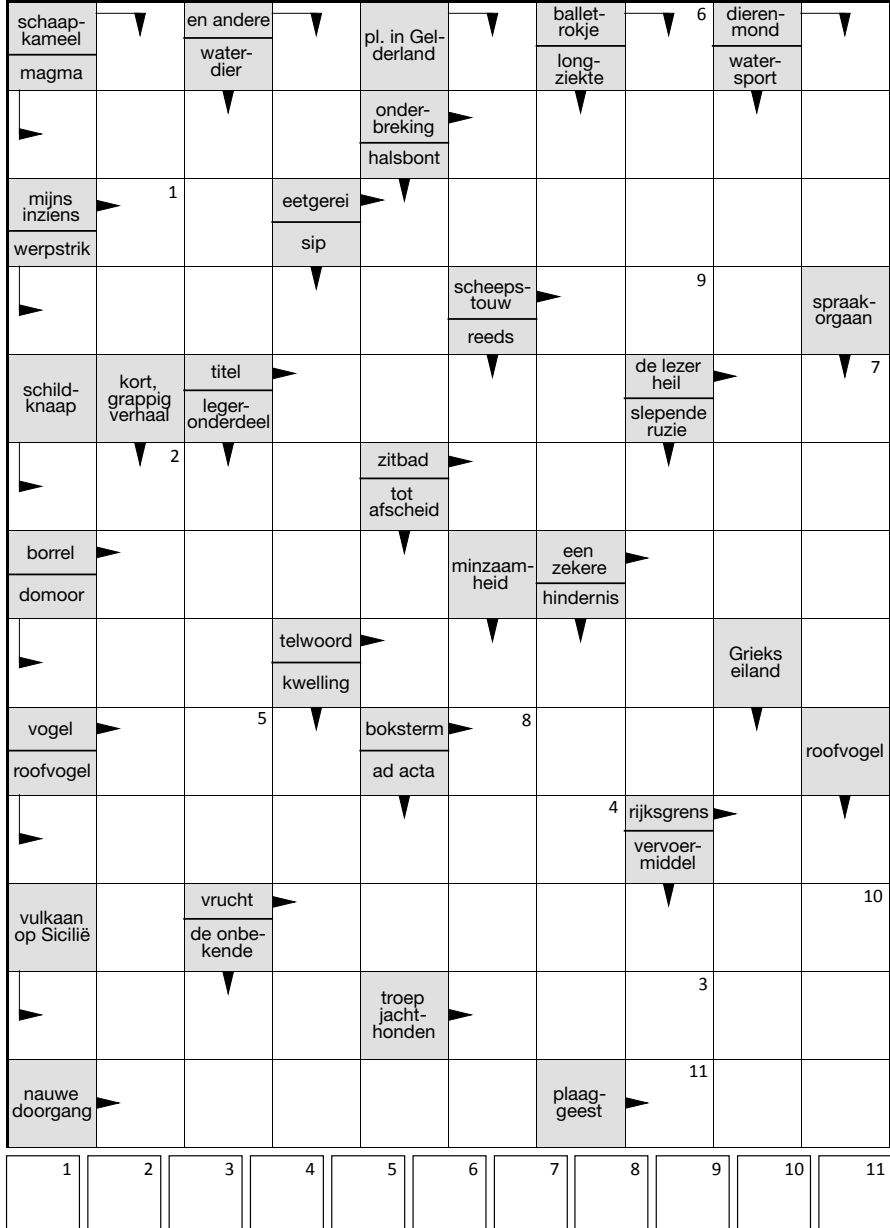
Verticaal: 2 speels 3 een zekere 4 onmeetbaar getal 5 eikenschors 7 gravin van Holland 8 Frans lidwoord 9 werkschuw 10 griezels 11 Europese taal 14 boekvorm 16 strafwerktuig 18 vervallen woning 19 schaakstuk 21 steensoort 24 oude lengtemaat 27 klein persoon 28 dood dier 29 maand 30 Europees gebergte 32 vlaktemaat 34 wier 37 soort slang 38 specerij 39 eetlust 40 vruchtbare plaats 41 smaad 42 woonplaats 44 gebouw in Amsterdam 46 reeds 48 bloeiwijze 53 voordat 54 een weinig 56 bijbelse figuur 57 jaartelling 59 motorschip 61 voegwoord.

60 7 18 48 33 39 54 52

3 SUDOKU

2 ZWEEDSE PUZZEL

Puzzel & Win!

Mocht u de oplossingen weten van de puzzels op deze pagina, dan maakt u kans op deze leuke prijs van de Fifties Store! U kunt de oplossingen tot donderdag 27 juli mailen naar puzzel@dehaagsetijden.nl

Win 10 onderzetters gemaakt van echte vinylplaten

Deze onderzetters zijn gemaakt van authentieke LP's waardoor er minder afval is voor het milieu. t.w.v. € 14,99. Wij geven maar liefst drie van deze sets weg!

Verkrijgbaar bij de Fifties Store, www.fiftiesstore.nl
Namensestraat 73 - 2587 VX Den Haag

Wij feliciteren de winnaar van de vorige editie met een mooie prijs, aangeboden door de Fifties Store. De drie sets onderzetters gemaakt van vinylplaten gaan naar:
Pim Köhler te Den Haag
Paul van der Geest te Waddinxveen
Wilma van Es te Leidschendam

Oplossingen vorige editie
Kruiswoordpuzzel: Festival
Sudoku: 6

Let op! U dient de prijs zelf op te halen bij de Fifties Store.

HENNINK
installatietechniek b.v.
TOTAALINSTALLATEUR

VERDUURZAMEN? HENNINK ONTZORGT!

- Zuinige HR ketels
- Warmtepomp
- Zonnepanelen
- Isolatie van je huis

BESPAAR
OP JE
ENERGIE-
REKENING!

BEL VOOR ADVIES (0900) 0105 • WWW.HENNINK.INFO

**Kom jij weleens
bij je wijkcentrum?**

✓ Dé plek voor advies, ondersteuning, vrijwilligerswerk en activiteiten in de buurt. Je vindt ons door heel Den Haag: wijkz.nl

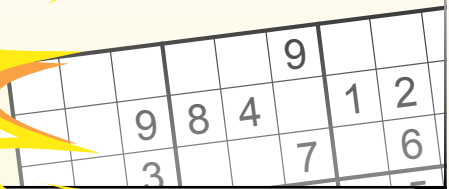
wijkz

voor elkaar

**We doen meer
dan je denkt!**

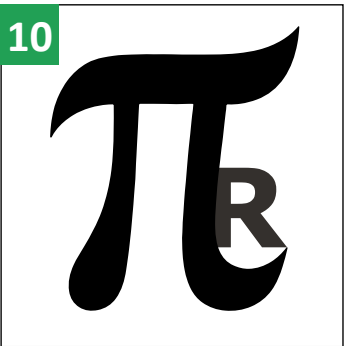
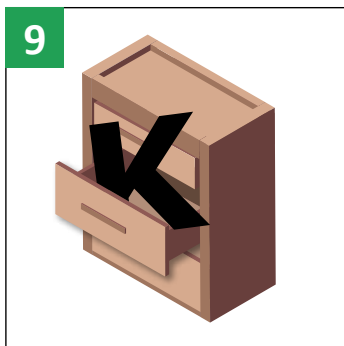
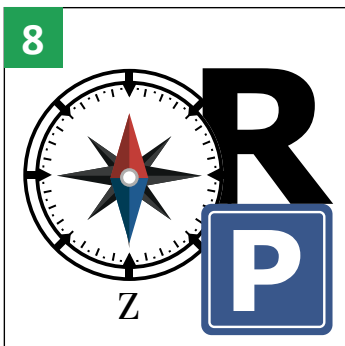
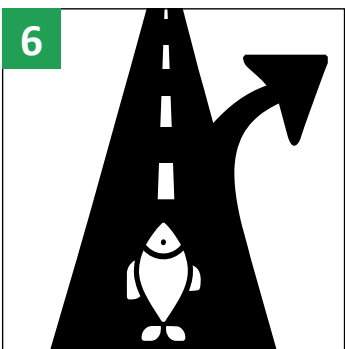
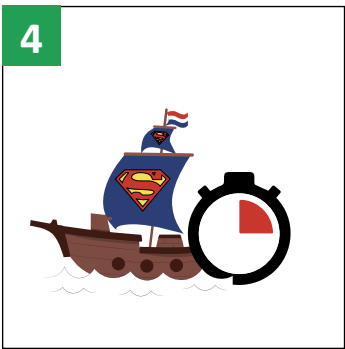
zelpagina

EXTRA
VEEL
PUZZELS

4 HAAGSE DOORDENKERS

Spot jij alle plekken in Den Haag? Bedenk welke Haagse locaties er bij de plaatjes horen en vul deze aan de rechterkant in. De groene balk vormt een antwoord. Let op: De letter 'ij' wordt geschreven in 1 vakje.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

12

5 WOORDZOEKER

R	I	A	N	T	A	B	L	E	A	U	J
A	T	T	E	N	T	I	E	J	C	C	P
A	V	E	R	R	A	A	D	S	H	O	E
R	L	U	Q	T	K	G	C	I	T	R	D
D	E	D	I	U	R	K	N	E	E	P	S
B	G	T	E	H	I	A	N	M	R	E	N
O	O	R	K	G	K	L	M	T	B	O	E
D	K	G	R	A	A	E	A	S	A	C	H
E	N	R	E	K	N	A	T	N	L	A	C
M	E	B	E	T	A	E	L	E	K	N	U
R	E	M	O	Z	A	N	E	I	O	O	K
S	P	R	O	K	L	L	R	D	N	N	G

Aardbodem	Egaal	Korps	Smart
Achterbalkon	Getal	Kreuk	Speenkruid
Attentie	Horeca	Kuchen	Tableau
Canon	Kanaal	Nazomer	Tanker
China	Kneep	Poten	Tequila
Dienstmeisje	Kogel	Remmen	Verraad
Eenakter	Kooien	Riant	

Haagse Doordenkers zijn ontworpen door Lenneke van Haastert- Duivesteyn

ELZENaar

NVM MAKELAARS • HYPOTHEKEN

What Elz?

9,3

waardering

funda

Snel en resultaat gericht

De beste keuze

070 - 360 48 07 • www.elzenaar.nl

Leeflang Oude dingen

Sinds 1995

Bezemschoon huis ontruimen

antiek - inkoop - taxaties

Vreeswijkstraat 1

Tel. 06 - 24 63 57 31

Taxichauffeur gezocht

Taxi Centrale
Haaglanden

zoekt chauffeurs en/of
chauffeuses in het bezit van
een chauffeurspas.

Personenvervoer

070-3072000 • info@vdwijst.com

Reuring in de Regio

De stad Den Haag, ingeklemd tussen de Noordzee en de regiogemeenten, wilde graag uitbreiden. Wat lag er meer voor de hand dan het oog laten vallen op het grondgebied van de randgemeenten? Loosduinen was al in 1923 succesvol ingelijfd en later werd Scheveningen als stadsdeel aan Den Haag toegewezen. Door delen van de buurgemeenten toe te voegen aan Den Haag zou het inwoneraantal aanzienlijk toenemen en zou tevens een gunstig effect hebben op de financiële positie van het al jarenlang armlastige Den Haag.

De moties Remkes c.s.

Het kabinet Paars 2 (PvdA, VVD, D66) onder minister-president Wim Kok, kreeg te maken met een motie ingediend op 22 mei 1997 door de heer Johan Remkes c.s. (VVD) die luidde: "De Kamer, gehoord de beraadslagingen van mening, dat de stad Den Haag, indien de financiële gevolgen daarvan per saldo positief zijn, versterkt moet worden met de bouwlocaties Ypenburg, Leidschenvveen en het nog resterende deel van Wateringseveld en een corridor, om Den Haag een zelfstandige regiefunctie te geven over dit gebied."

Jonge Demonstrant

de Vinexwijken Ypenburg en Leidschenvveen en een te vormen corridor op Rijswijks en Voorburgs grondgebied om Den Haag in staat te stellen op eigen terrein de Vinexwijken te bereiken. Dit voorstel vond geen genade in de ogen van de regiogemeenten en werd aanleiding tot felle protesten, waarover later meer. In september 1998 kwam het provinciebestuur met een bescheidener plan, waarbij de authentieke wijken Leeuwardaal in Rijswijk, Voorburg-west en de zeeheldenbuurt van Leidschendam zouden worden ontzien. De omstreden corridor werd kleiner maar bleef intact. De Vinexwijken maakten echter nog altijd deel uit van dit nieuwe herindelingsplan.

Protestacties en massaal verzet

Zowel burgers als bestuurders van de randgemeenten lieten van zich horen. Raamposters, actiestickers, buttons en rode petjes werden uitgedeeld. Op initiatief van wijkverenigingen uit de 'bedreigde' gemeenten Leidschendam, Nootdorp, Pijnacker, Rijswijk en Voorburg werden anti-annexatiecomités opgericht. Deze moesten de bewoners ondersteunen in hun

Protestactie 1998

Gemeentelijke Herindeling Den Haag en Omstreken

Onder deze titel verscheen in mei 1998 de eerste versie van een herindelingsplan. VVD-gedeputeerde de heer Henk van der Goot had de allermist benijdenswaardige taak om deze plannen te verdedigen. Deze zogenaamde 'grenscorrectie' omvatte het aan Haags grondgebied toevoegen van

verweer tegen deze vorm van 'landjepik' en het burgerverzet organiseren. Hoogtepunt van het lokaal verzet vond plaats op 25 juni 1998 tijdens de door de provincie georganiseerde informatieavond in sporthal Forum Kwadraat in Voorburg. De samenwerkende anti-annexatiecomités hadden de bewoners opgeroepen om massaal deze informatieavond bij te wonen.

Mevrouw Joan Leemhuis-Stout, commissaris van de Koningin

Vanaf een verzamelpunt bij station Voorburg trok men in een demonstratieve optocht naar Forum Kwadraat. Op een dergelijke grote opkomst had de provincie niet gerekend en er kon slechts een derde van de 4500 protesterende bewoners worden ondergebracht. Het merendeel volgde via tv-schermen de bijeenkomst op het voorterrein van de sporthal. De toenmalige commissaris van de koningin, mevrouw Joan Leemhuis-Stout (VVD), die de avond leidde, had zich letterlijk boven haar gehoor opgesteld door plaats te nemen op een soort podium om haar hoge positie te demonstreren. Dat kwam de communicatie met haar 'provinciale onderdanen' niet ten goede, integendeel. Gedeputeerde Henk van der Goot gaf op de meeste vragen ontwijkende antwoorden. Al met al was het een verloren avond. Op 3 juli 1998 vond een tweede informatieavond plaats voor ca. 1500 burgers die net zo teleurstellend verliep als de eerste. De arrogante en afstandelijke houding van de provinciebestuurders jegens het publiek droeg in hoge mate bij aan het mislukken van beide avonden.

Provinciale Staten (nog even) aan zet

Het herdelingsplan (versie september 1998) werd geagendeerd voor de vergadering van de Staten van 6 november 1998. De Haagse burgemeester Wim Deetman (CDA) was er heilig van overtuigd dat de Provinciale Staten zouden instemmen met dit aangepaste voorstel,

dat Den Haag meer ruimte (en vooral meer geld) moest opleveren. Den Haag had alvast vijftien miljoen gulden aan te verwachten inkomsten uit de 'wingewesten' ten gunste van de begroting 1999 opgenomen. Op 18 november 1998 zouden de Staten definitief beslissen. De provincie werd overstelpt met duizenden protestbrieven van de buurgemeenten en er moesten ruim 23.000 brieven worden beantwoord. Op 15 oktober

de nieuwe gemeentegrenzen, vroeg om een andere aanpak. Deze strandde echter voortijdig omdat Pepers financiële handel en wandel veel (kamer)vragen opriep en de 'schoenendoosadministratie' geen bevredigende antwoorden verschaftte. Achteraf bleek het een storm in een glas water. Niettemin moest minister Peper aftreden. Hij werd opgevolgd door de heer Klaas de Vries (PvdA). Op handige wijze wist hij de Tweede Kamer te

"De provincie werd overstelpt met duizenden protestbrieven van de buurgemeenten."

1998 vond een volksraadpleging plaats onder de inwoners van de regiogemeenten met een opkomstpercentage van 74,2%, waarbij een grote meerderheid zich had uitgesproken tegen de grenswijziging. Het provinciebestuur hield voet bij stuk, maar bleek niet in staat om het herindelingsproces bestuurlijk af te ronden.

De rol van de landelijke politiek

Minister Bram Peper van Binnenlandse Zaken (PvdA) moest zich nu noodgedwongen met dit hoofdpijndossier gaan bemoeien. Het provinciale plak- en knipwerk, ontstaan door de onlogisch geprojecteer-

overtuigen en deze ging akkoord met de beoogde grenscorrectie, zoals die door de provincie in elkaar geknutseld was. Volgens minister De Vries was deze herindeling "logisch en bescheiden", maar dat waren weinigen met hem eens. Maandenlang hebben oppositiepartij het CDA onder aanvoering van Maria van der Hoeven, anti-annexatiecomités, bewoners, gemeentebestuurders geprobeerd om de Tweede Kamerleden van de coalitie op andere gedachten te brengen, maar tevergeefs. De hoop was nu gevestigd op de stemming in de Eerste Kamer later dat jaar. Opnieuw verdedigde minister De Vries het herindelingsplan. Uiteindelijk ging ook de senaat

Leidschendam, borden met protest tegen annexatie ca 1998, collectie Gem. Leidschendam

akkoord, maar niet voordat een viertal VVD-dissidenten tot de orde moest worden geroepen. Deze dreigden tegen het wetsvoorstel te stemmen.

Niet veel later betraden de heer Bas Eenhoorn, toen landelijk voorzitter van de VVD (oud-burgemeester van Voorburg) samen met mevrouw Annemarie Jorritsma, (VVD vice-premier onder Paars 2), de fractiekamer van de VVD om met veel bestuurlijke druk deze vier ‘dwarsliggers’ in het gareel te krijgen. Uit betrouwbare bron kon worden vernomen, dat hun ‘politieke ongehoorzaamheid’ er wel eens toe zou kunnen leiden, dat zij bij de volgende verkiezingen op een onverkiesbare plaats terecht zouden komen. In ieder geval was hun politieke ommekeer om alsnog voor te stemmen, opmerkelijk te noemen. Dankzij de vier ‘gedraaide’ VVD-senatoren stemde ook de Eerste Kamer in met deze grenscorrectie en

was de Gemeentelijke Herindeling Den Haag en Omstreken een feit dat de protesterende bewoners van de randgemeenten en hun bestuurders knarsetandend accepteerden. De besluitvorming, in zowel de Tweede als de Eerste Kamer was weliswaar formeel op democratische wijze tot stand gekomen, maar de manier waarop deed vermoeden dat partijpolitieke belangen en de onder druk afgedwongen fractiediscipline hierbij een (te) grote rol hebben gespeeld. De VVD-rijen en ook die van de coalitie moesten immers gesloten blijven! Opgelucht over het behaalde resultaat spoedde minister De Vries zich naar het perscentrum Nieuwspoort en stak tevreden en voldaan een sigaar op. Toen kon dat nog.

(Na)beschouwing

De gemeente Den Haag had al in de vorige eeuw meerdere pogingen ondernomen om zijn expansiedrift door middel van an-

Boven v.l.n.r.: Jan-Erik Lubbers, Nootdorp, Kees Verbeek (vice-voorzitter), Voorburg, Hein-Jan Muller, Voorburg, Berthie Zwart. Voorburg
Hans Boom (voorzitter), Rijswijk, Marcel Gerritsen, (consultant BPRA) en Cor Ripping, Pijnacker
Midden v.l.n.r. Joke de Ridder, Voorburg, René de Groot, Leidschendam
Beneden v.l.n.r. Trude Waasdorp, Rijswijk, Trix Alexander, Rijswijk, Astrid Rensenbrink, Rijswijk en Lenie Cohen, Leidschendam
Gerdien van Vianen. Rijswijk en Jan Hartkamp (secretaris), Rijswijk

nexatie zich grondgebied toe te eigenen. Dat gebeurde in 1907, 1913, 1931 en 1954. Al deze pogingen mislukten, behalve die van 1907, waarbij de Binckhorstpolder overging van Voorburg naar Den Haag. Terugkijkend roept het de vraag op of deze gemeentelijke herindeling de Haagse regio heeft geholpen en of het allemaal wel zoveel moeite en (gemeenschaps)geld waard is geweest? Nootdorp en Pijnacker fuseerden per 1 januari 2002 en dat deden ook Voorburg en Leidschendam. Den Haag bleef ingeklemd maar ‘kreeg’ als doekje voor het bloeden de Vinexwijken Leidschenveen en Ypenburg. Is de feitelijke situatie na 25 jaar echt wezenlijk veranderd? Feit is dat een van de hoofdrolspe-

lers van toen, Johan Remkes, een paar jaar later van mening was dat dergelijke grootschalige

gemeentelijke herindelingen van bovenaf opgelegd niet meer van deze tijd zijn en altijd brede steun van de bevolking vereisen.

Misschien is dat de les die je hieruit zou kunnen trekken en in de toekomst dit soort landjepik, met alle daarmee gepaard gaande emoties en frustraties, zich niet meer zal voordoen. Ook voor de heer Remkes geldt dat berouw na de zonde komt en ook zijn de liberale krokodillentranen inmiddels vergeten. Was zijn motie van 1997 een politieke vergissing die veel onnodige

commotie en polarisatie in de regio teweeg heeft gebracht, de verhoudingen op scherp heeft gezet en waarbij niemand er echt beter van geworden is? Het is een troostrijke gedachte dat over 100 jaar niemand meer weet hoe het zo ver heeft kunnen komen. Daarom nu, na 25 jaar deze korte terugblik om het geheugen op te frissen. Hoe dan ook, het waren destijds ‘De (t)reurige Haagse Tijden’!

Kees Verbeek (oud-voorzitter Stichting Voorburg tegen Annexatie)
verbeekvoorburg@gmail.com

Demonstrant

Ondernemingen in het Geuzenkwartier

In 1941 ben ik geboren in de Van Wesenbekerstraat en ik wil graag mijn herinneringen delen over de winkels en bedrijven in het Geuzenkwartier in de periode vanaf 1945.

In 1942 moesten vele burgers evacueren naar elders. Mijn ouders moesten van de Van Wesenbekerstraat naar Spoorwijk verhuizen. Mijn vader was groenteboer en kolenman. Zaken zoals Bakkerij De Lange mochten blijven omdat hij brood moest bakken voor de mensen die niet weg hoefden. Ook kruidenierswinkel Van Kempen mocht blijven.

Het Sint Aldegondplein lag en ligt nog steeds in het midden van

het Geuzenkwartier. De straten rondom het plein zijn vernoemd naar de Geuzen, zoals Ripperda, Kenau, Jan van Hout, Brederode, Van Wesenbeke enz. Het plein was de speelplek voor de kinderen uit de buurt, waar zij spelletjes speelden als puttentik, touwtjespringen, tollen, knikken en voetballen. Op het plein en omgeving waren ontzettend veel winkels: dames- en heren kapsalons, bakkers, kruideniers, schoenmakers, sigarenzaken, woninginrichtingszaken, waterstokerijen, fietsenwinkels, groenteboeren en niet te vergeten Bronsveld. Daar konden de Scheveningse vrouwen in dracht hun stoffen kopen voor de Scheveningse kleding.

Na de oorlog mocht iedereen weer terugkeren. Zo ook mijn ouders die op het plein op nr. 22

een groentewinkel konden beginnen. Moeder stond in de winkel en pa had het kolenbedrijf met de slogan: Brands Brandstoffen Branden Beslist Beter. Tot zijn zestigste jaar werkte hij er en daarna heeft hij nog in de

Kinderen van het pleintje

huishoudelijke dienst gewerkt in de gevangenis! Op die leeftijd werd hij nog aangenomen.

Bakkerij De Lange met mevrouw De Lange

In die tijd had je twee gymnas-tiekverenigingen, Hercules en Robur, en de voetbalverenigingen Duindorp en Scheveningen en Tamboer-

korpsen M.E.T.R.O. en Duindorp. De ledenaantallen waren groot, er was immers niet veel anders.

Het is een tijd waar wij op terug kunnen kijken. Niemand had veel geld, maar de saamhorigheid en harmonie waren geweldig. Ikzelf heb er een man aan over gehouden, met wie ik bijna zestig jaar getrouwd ben. Ik hoop dat er nog meer mensen zijn die weten hoe het was in het Geuzenkwartier!

Cootje Brand
tonenco@gmail.com

Tinus en Lena Brand voor hun groentewinkel en brandstofhandel

Wat achteraf toch wel bijzonder was, is dat iedere winkel en bedrijf een bestaan had. Er waren nog geen supermarkten die inmiddels alles hebben veranderd wat betreft koopgedrag. Vakanties met verre reizen werden niet gedaan. Daar was geen geld voor. Wel verbleven de mensen in vakantiehuysjes of ze kampeerden in tenten. Thuisblijvers gingen naar het strand, dat was lekker dichtbij en goedkoop.

In het Geuzenkwartier woonden veel bewoners met kinderen en de lagere school in de Jan van Houtstraat was lekker dichtbij. De vrouwen deden iedere dag hun boodschappen, want niemand had toen een koel- of vrieskist. Voor 10.00 uur mocht er geen vers brood gekocht worden en na 10.00 uur mochten er geen kleden of lopers worden geklopt op straat. Er werden waarschijnlijk genoeg boetes uitgedeeld.

Anneke Brand op Van Sint Aldegondplein

Haagse Geluiden gaat over Haagse muziek, dansgelegenheden, muziekwinkels en platenzaken in de jaren '50, '60 en '70.

The Gladiators/ACT

The Gladiators is een rockband uit Den Haag rond 1963-1967. De bezetting bestaat uit Carl Vermelis (zang/ gitaar), Theo v. Willigen (gitaar), Aad v.d. Zeijde (zang/ bas) en Rolf Osendorp (drum). Drummer Rolf wordt in 1964 vervangen door Stef Fedor.

Tussen Rolf en Stef heeft ook nog een paar avonden de toen twaalfjarige Ton v.d. Kleij gedrumd, die van zijn vader om 23.00 uur thuis moest zijn. Ton heeft later nog gedrumd bij The Black Demons, Chou Chou, Levy Joe, Summer en niet te vergeten Earth & Fire.

The Gladiators spelen rock 'n roll, indorock, Shadowsachtige gitaarmuziek, en gaan zoals

zoveel rockbands als de tijd rijp is over op beat. Het eerste drumstel van Rolf is een ijzeren pijp op een dienblad. De elektrische gitaren zijn zelf gebouwd. Het eerste optreden (gage 45 gulden) wordt gebruikt voor aanschaf van een WEM copycat echo. Ze spelen regelmatig bij sportverenigingen, jongerenclubs, bedrijfsfeesten en recepties, wat neerkomt op zo'n dertig

betaalde optredens per jaar. Een leuk weetje is een optreden met tv-groothed Ted de Braak (o.a. Farce Majeur) waar ze samen met Ted zijn grote hit *Een Glasje Madeira, My Dear* spelen. De opkomst voor de (toen nog) militaire dienstplicht maakt een eind aan de band.

Een paar jaar na het ter ziele gaan van The Gladiators begeleiden Carl en Aad een jongerenkoor tijdens diensten in rooms-katholieke kerken. Als intermezzo tijdens deze diensten spelen Carl en Aad het nummer *Suicide is Painless*, wat door de kerkleiding niet

zo op prijs wordt gesteld en ze worden bedankt voor hun diensten. Ze gaan verder als duo, totdat drummer Taco v. Popta erbij komt en zo ACT ontstaat: Aad, Carl & Taco. Er wordt regelmatig opgetreden in Den Haag, Delft en Rotterdam. De band maakt dan luistermuziek en lichte pop. Taco wordt in 1978 vervangen door Vincent v.d. Horst en Wim Theyl komt erbij als sologitarist, waarna de muziek richting rock gaat. In 1980 gaat ACT ter ziele. Vincent en Aad zijn nog actief geweest in de bands Changes en The One Night Stand Band.

Rob Mindé
romin@ziggo.nl

Vroem, Vroom...

In elke editie van De Haagse Tijden stapt autojournalist John Vroom weer even in een auto die vroeger door Den Haag reed.

Triumph TR5

Soms heb je van die mijmermomenten dat je ineens een naam te binnen schiet uit voorbijgejaren. En recentelijk was dat **Helmie Schuilenburg**. Zij zat achter mij in de klas op de Van Hoogstratenschool in de Spaarwaterstraat in Den Haag en zij was bevriend met Rita van Vught, die naast mij zat. Waarom vertel ik dit? Omdat Helmie zeer goed bedeed was, wat mij als puberende autoliefhebber zeker niet ontgaan was. En zo kom ik eigenlijk op de overeenkomst met de **Triumph TR5**, die ook rijkelijk bedeed was, maar dan met sportiviteit.

Wat is het toch eeuwig zonde dat er zo goed als niets meer over is van de Britse auto-industrie. Met veel warmte denk ik terug aan mijn jeugdijaren toen daar de mooiste en ook karakteristieke modellen geproduceerd werden in de jaren zestig en zeventig. Met merken als Austin, Morris, Riley, Wolseley, Triumph, Rover, Hillman, Singer en Sunbeam. Het bestaat niet meer. Gelukkig is een groot aantal een klassieker geworden en zijn deze nog in het bezit van liefhebbers, zodat we er nog

steeds van kunnen genieten. Een topper was en is natuurlijk de Triumph TR5. Alleen al ernaar kijken geeft mij een warm gevoel. Niet verwonderlijk natuurlijk, want ook deze Triumph werd ontworpen door de Italiaanse designer Michelotti. De 2498 cc 6 cilinder motor met benzine-injectie onder de motorkap. Deze TR5 was leverbaar in zes kleuren. New White, Racing Green, Signal Red, Jasmin Yellow, Royal Blue en Valencia Blue. Op de optielijst stond de Overdrive, Spaakwie-

len en Tonneau Cover. Wat een karakteristiek frontje met die grote koplampen. Strakke lijnen en toch ook weer die ronde vormen. Prachtige wielen. Wat een nostalgie. Als ik het portier opende met een druk op de zo herkenbare deurkruk, hoorde ik het geluid dat elke Triumph toen voortbracht. Een bepaalde knik als hij in zijn deursteen viel. Wat mij altijd weer opvalt, is dat auto's van toen zo'n stuk kleiner waren dan nu. Instappen was voor mij een beetje acrobatenwerk, maar als ik eenmaal zat op de simpele,

leren kuipstoeltjes zonder alle poespas van nu met traploos verstelbare rugleuningen, lendesteunen, stoelverwarming enzo en mijn handen op dat eenvoudige, lekker aanvoelende en zeker niet-verstelbare stuur legde, dan was dat voor mij echt genieten. Kort schakelend pookte in het midden en uitzicht op een eerlijk houten dashboard met een paar fraai gevormde en eenvoudig bedienbare knoppen voor de meest essentiële functies. Kom daar nu maar eens om. Het kleine, maar voor mij zo vertrouwde Union sleuteltje

omdraaien, even choken en dan die waanzinnig lekkere brom van de uitlaat als de motor aansloeg. Kap omlaag, versnelling in 1 en dan spoot je weg, goed gebruikmakend van de pk's onder de motorkap. Hij stuurde lekker strak door de bochten en je voelde precies wat er onder de wielen gebeurde. Fantastisch, die allesoverheersende lucht van Engels leer in combinatie met Castrol olie. Mooi hè, die herinneringen!

John Vroom
johnvroom@planet.nl

Ze heeft verschillende sporen nagelaten

Elsje Dika de Groot is op 29 juni 1940 in Nijmegen geboren. Haar vader was tandarts. Toen ze nog jong was, is haar moeder met haar twee dochters, Elsje en een jonger zusje Annelies, in de Bennekomstraat in onze stad komen wonen. Na de middelbare school ging Els naar de Prof. Ph. Kohnstammschool, de gemeentelijke opleiding voor kleuterleidsters, in de Viljoenstraat. Hierna ging ze werken bij de Haagsche Schoolvereniging op de Nassaulaan.

Op 27 januari 1961 is Els getrouwd en twee jaar later kregen ze een zoontje, Menno. Els ging naar de Vrije Academie in De Gheijnstraat waar ze zich bekwaamde in het pottenbakken. Ze woonde aanvankelijk in de Hemsterhuisstraat en enige tijd later op de Loevesteinlaan. Het was de tijd van de hippies en in navolging van de Beatles gingen sommige jongeren in die tijd op reis naar India. Els en haar man besloten om samen met hun zoontje naar de landen rond de Middellandse zee te gaan. Ze kochten een lelijke eend bestelwagen en hebben een reis gemaakt van zo'n half jaar. Els

heeft hier de nodige ideeën opgedaan die ze later in haar werk als kunstenares ging gebruiken.

Een foto van Els toen ze een jaar of 25 was

Teruggekomen in Nederland ging haar man weer aan het werk in het onderwijs en Els ging weer lessen volgen op de Vrije Academie. Ze werd pottenbakster en in 1967 werd er al werk van haar in het Groninger Museum en later bij de Haagse Kunstkring tentoongesteld. In 1968 is ze gescheiden. Ze bleef nog een tijdje op de Loevesteinlaan wonen en is vervolgens naar de Prinses Mariestraat verhuisd. Op diverse plaatsen in onze stad heeft ze een atelier gehad, zoals op het adres Geest 28 en in de Van Heutszstraat. Ze had inmiddels geleerd om zeefdrukken te maken en om met roestvrijstaal en cortenstaal te werken. Els heeft gedurende die tijd de nodige reizen naar het buitenland gemaakt, zoals naar Israël. Tijdens de bezetting van de herensociëteit de Witte op 22 april 1970 was ze er ook bij en ze was in 1977 een van de oprichtsters van de stichting Vrouwen in de Beeldende Kunst die als doel heeft de bijdrage

Dit beeld, Vier Zuilen genaamd, is in 1978 op het kruispunt Aagje Dekenlaan-Jan Luykenlaan geplaatst

van vrouwen in de kunst zichtbaar te maken. Enkele jaren geleden is ze in Amsterdam gaan wonen en hier is ze op 13 maart 2023 overleden.

Haar werk

Als pottenbakster heeft Els zowel borden als grotere objecten gemaakt. De glazuren die ze gebruikte, stelde ze zelf samen. Later is ze naast het zeefdrukken met materialen als ijzer, hout, bakstenen en zand gaan werken. In de bijgevoegde illustratie is hier een voorbeeld

van te zien. Ook heeft ze zich op de fotografie toegelegd. Op verzoek van de organisatoren van de stichting 3 maart 1945-1995 heeft ze meegewerkt aan een bijzonder project. Het bombardement op het Bezuidenhout werd herdacht en samen met iemand anders heeft ze een kunstluisterproject ontwikkeld. Ooggetuigen halen via dit project herinneringen op aan dat bombardement.

Carl Doeke Eisma
carleisma@planet.nl

Eropuit!

Organiseert u een leuke activiteit waar onze lezers blij van worden? Mail uw activiteiten of tips naar info@dehaagsetijden.nl of bel: 070 - 360 76 76

Munten, postzegels, bankbiljetten en ansichtkaarten

Ergens slingeren nog de postzegelalbums van opa op zolder. Waar zijn de munten van pa eigenlijk gebleven? En zijn die ansichtkaarten bestemd voor het oud papier? U bent niet de enige met vragen over een verzameling munten, postzegels, papiergeld, ansichtkaarten of penningen. Daarom houdt de Munten- en Postzegel Organisatie (MPO) elke woensdag een open inloopdag. Wie zijn of haar verzameling deskundig en gratis wil laten beoordelen, kan tussen 10.00 en 16.00 uur terecht bij de MPO, Energieweg 7, IJsselstein, nabij Utrecht. Aansluitend is er desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Informatie: 030-6063944 of kijk op www.mpo.nl.

Goud, zilver, kunst, curiosa en militaria

In de la ligt nog die gouden ketting van oma. Ergens ligt nog een potje met oude sieraden. Dat oude beeldje of die zilveren miniatuurtjes in de kast, zijn die nog wat waard? En hebben die oude onderscheidingen en militaire spulletjes nog waarde? Allemaal vragen met betrekking tot goud, zilver, kunst en curiosa of militaria. Bezoek eens onze open inloopdag, elke donderdag van 10.00 tot 16.00 uur. U bent dan welkom bij MPO/Heritage op de Energieweg 7 te IJsselstein, vlakbij Utrecht, voor een gratis en vrijblijvende taxatie. Aansluitend krijgt u desgewenst advies met betrekking tot verkoop of verzekering. Voor meer informatie: 030-6063944.

Zomerprogramma Literatuurmuseum

In 2023 is het 150 jaar geleden dat de slavernij in Suriname en het Caraïbisch gebied werd afgeschaft. De gehele zomervakantie staat het museum in het teken van deze gebeurtenis. Op 1 juli tijdens Ketikoti, Sranantongo voor gebroken ketenen, werd het slavernij verleden herdacht en de afschaffing ervan gevierd. Het museum staat daarom de gehele zomer uitgebreid stil bij deze gebeurtenis met diverse activiteiten voor jong en oud. Anke van der Burg geeft voor volwassenen een illustratieworkshop naar aanleiding van het boek *Op de rug van Bigi Kayman*, geschreven door Henna Goudzand Nahar en geïllustreerd door Hedy Tjin. Onder begeleiding van Van der Burg ga je naar de expositie om de kleurrijke, originele tekeningen van Tjin te analyseren, daarna maak je je eigen illustratie met als onderwerp een inspirerend woord uit het boek, zoals vrijheid of vlucht. De masterclass is gratis op vertoon van een geldig entreebewijs, maar reserveren is verplicht. Daarnaast geeft onderzoeker Thalia Ostendorf op zondag 30 juli om 15.00 uur een lezing over Anton de Kom, naar aanleiding van de online expositie *Surinaamse schrijvers - de weg naar onafhankelijkheid*. Spoken word artiest Babs Gons geeft tijdens de lezing een speciale performance en ze zal gedichten van Anton de Kom voordragen.

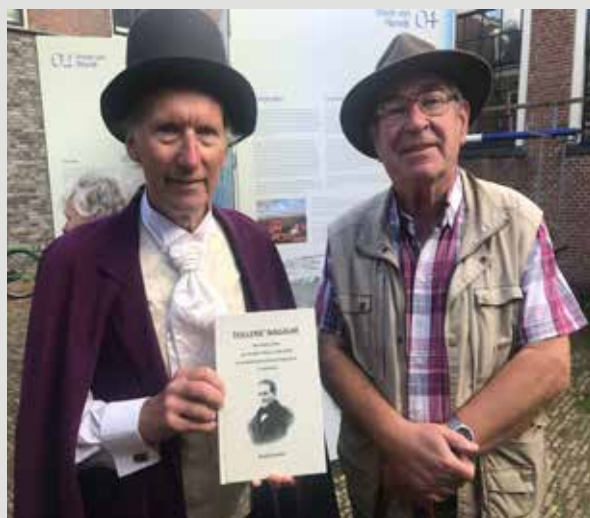
Wanneer & waar: za 15 & zo 30 juli, Literatuurmuseum, Prins Willem-Alexanderhof 5
Meer info via literatuurmuseum.nl

Door de ogen van Tollens

Op zondag 16 juli organiseert Natuurlijk Delfland van 14.00 tot 16.00 uur een wandeling Door de ogen van Tollens. Verzamelen bij Museum Rijswijk. Een wandeling zoals de negentiende-eeuwse dichter, Hendrik Tollens deze gelopen zou kunnen hebben. Naast de natuur en landschap ook informatie over Tollens. We ervaren de grote veranderingen die er hebben plaatsgevonden en de huidige natuurwaarden. Tijdens de wandeling worden verleden, heden en toekomst met elkaar verbonden. Opgeven

wordt op prijs gesteld, via natuurlijkdelfland@knnv.nl. De deelname is gratis. Na afloop drinken we iets in het museum, dit voor eigen kosten. De excursie wordt geleid door Ruud Poorter, de grote nationale Tollenskenner en Geert van Poelgeest, voorzitter van Natuurlijk Delfland.

Wanneer & waar: zo 16 juli, 14.00-16.00u, Museum Rijswijk, Herenstraat 67
Meer info via delfland.knnv.nl

Zomerse Vaartochten

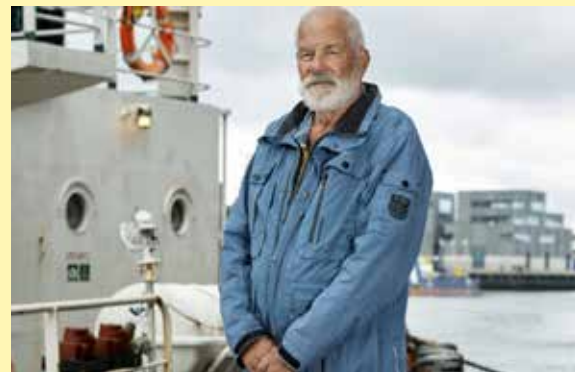
Vaar mee over de historische Trekvaart de Schie, ontdek de rijke geschiedenis van dit mooie, veelzijdige water en ontdek wie er gevaren hebben. Dagje varen, ontdekken en ontmoeten tussen Delft en Delfshaven. Door de polders, over de trekvaart, langs oude landgoederen en verder. Een tocht vol verhalen; onder meer het verhaal van de Pelgrimvaders die ruim 400 jaar geleden van Leiden via Delft naar Delfshaven voeren. Onderweg is er een stop bij Museum Oud Overschie voor koffie en bezoek. Verder varende door de prachtige polder bezoeken we het hoogtepunt van de vaart; Werelderfgoed Van Nellefabriek. Hét Monument van Licht, Lucht en Ruimte en het Nieuwe Bouwen. Daar ontvangt u een speciale rondleiding. Onderdeel van deze tocht is een korte vaartour door historisch Delfshaven langs de highlights die aan het laatste bezoek van de Pelgrimvaders herinneren. Dit jaar is het 403 jaar geleden dat deze groep vanuit Delfshaven vertrok op hun tocht naar de Nieuwe Wereld, Amerika. Na alle indrukken en verhalen varen we over de Trekvaart weer terug naar Delft.

Wanneer & waar: za 29 & zo 30 juli, 10.30 – 16.30u. Start bij station Delft.
Meer info via www.natuurlijknicole.com

Vissermannen rondleidingen

Uit de eerste hand verhalen over de visserij in Scheveningen horen? Iedere zaterdag vertellen Muzee's oud-visseren over hun avonturen van vroeger op zee. Zo nemen onder andere vissermannen Henk, Gerard en Chiel je mee door het museum en leer je ook nog een paar woorden in het Schevenings! De rondleiding is gratis en duurt een uur. Sluit de rondleiding af met een 'beetje' (Schevenings jenever) aan de bar van museum-café De Halve Vleet. Voor de kinderen is er een knutseltafel.

Wanneer & waar: iedere zaterdag, 12.00 – 17.00u, Muzee Scheveningen, Neptunusstraat 90-92
Meer info via muzeescheveningen.nl

Verbod op Bambi door Hitler

Hitler verbood het boek *Bambi* van de Hongaars-Oostenrijks joodse schrijver Felix Salten (Salzmann; 1869-1945) omdat het een allegorie was van en een aanklacht tegen het woekerende antisemitisme. Het boek bestond toen al enige tijd. Veel passages kunnen gelezen worden tegen de achtergrond van de pogroms onder de joden. Walt Disney romantiseerde het verhaal voor zijn film, die iedereen kent. Het originele verhaal werd door hem te wreed en somber gevonden. Het werd een kinderfilm. Het echte verhaal is niet voor kinderen maar een mooi en rijk verhaal voor volwassenen over kwetsbaarheid, eenzaamheid, wreedheid, volwassen worden en sterven. Jet Quadekker heeft onlangs het originele boek uit het Duits vertaald en de achtergronden ontleed. Vanuit 't Hertenhuisje in Backershagen in Wassenaar wordt deze geschiedenis meebeleefd in de natuurlijke habitat van Bambi; op het landgoed met hertenkamp dat door Cornelis en Maria Haagen in 1750 werd gerealiseerd. Het bostheaterstuk *Bambi in Backershagen* vindt plaats met medewerking van onder meer Jet Quadekker, de acteur Piet van der Pas, de equipe van 't Hertenhuisje, de paarden, rijtuigen en

de jachthoornblazers van Stoeterij In 't Groene Hout. De voorstelling is gericht op volwassenen en zijn niet geschikt voor kinderen.

Wanneer & waar: zo 16 & 23 juli, parkeerplaats bij de ingang van Rust en Vreugd (Menkenlaan Wassenaar)
Meer info via wassenaarders.nl